

denne Frygt, som har bestemt Landstinget til at sige: Lad os faa en anden Ordning af Udnævnelser, en Ordning, hvor der saa vidt muligt ses bort fra enhver politisk Bestemmelsesgrund, og hvor vi lægge Udnævnelser i Hænderne paa Faktorer, som ikke fornuftigvis kunne tænkes at ville eller i alt Fald ikke have Magt til at gøre politiske Hensyn gældende. Det har været vor Hovedbetragtning, og den tror jeg ikke, det vil falde Landstinget let eller overhovedet være muligt for det at komme bort fra. Nu er der jo ganske vist i det ny Forslag indført nogle Regler, som kunde synes egnede til at rydde vor Frygt af Vejen. Det ene er den ret betydelige Udskyldelsesret, som paa forskellige Stadier indføres. Jeg tror dog ikke, dette vil være et tilstrækkelig virksomt Middel, baade fordi der mange Gange vil hefte noget odiøst ved at benytte denne Ret, og dernæst fordi det dog i høj Grad kommer til at bero paa Tilfældigheder. Jeg tror, en Matematiker, som skulde dømme det efter Sandsynlighedsberegningen, vilde sige, at det slet ikke hjælper noget.

Saa er der det andet, som er optaget fra et tidligere Lovforslag, nemlig at der i mange og vigtige Sager tillægges den sigtede Ret til at frabede sig Nævninger. Men for det første gælder det ikke ved den Slags Sager, hvor Grundloven fordrer Nævninger, altsaa ikke i Misgerningssager — der har det vel mindre at betyde —, men heller ikke ved politiske Lovovertrædelser, og der vil det meget let — dog haaber jeg ikke, vi faa mange af den Slags Sager — kunne ske, at Grundlovens Tanke vender sig til sin Modsætning. Grundlovens Tanke med, at Nævninger skulde være med ved politiske Lovovertrædelser, er jo den: Den anklagede skal have, ikke politiske Modstandere, som Regeringen tænkes at være, men fri Borgere til at dømme sig. Han vil imidlertid efter Omstændighederne kunne faa lige det omvendte, hvis Nævningerne ere politisk interesserede, og han kan ikke frabede sig dem.

Men det er jo kun den ene Side af Sagen, at Nævninger kunne dømme en uskyldig af politiske Grunde; der er ogsaa den anden Mulighed, at de af politiske Grunde kunne frifinde en skyldig, som netop paa Grund af Udsigten hertil ikke har frabedt sig dem. Det er ogsaa en af de Misligheder, man vil komme ind paa, naar man indblander en politisk interesseret Institution i Valget af Nævning-

gerne. Jeg er selv en gammel Ven af Nævningeinstitutionen i dens Renhed og vilde i og for sig beklage, om denne Institution ikke blev indført. Men naar det maa antages for givet eller sandsynligt, at vi til sidst ville støde paa den samme Vanskelighed, som vi nu have stødt paa i de to sidste Sessioner, nemlig at vi ikke kunne blive enige om Nævningekaldelsen, saa vil jeg dog sige: Var det ikke fornuftigt at vente med denne Institution, som vi nu have ventet paa i 58 Aar, ligesom vi vente med Retsplejens Adskillelse fra Forvaltningen, som Grundloven ogsaa kræver. Forholdet er i Virkeligheden det — hvad jeg maa indrømme, skønt jeg er en gammel Ven af Nævningeinstitutionen —, at den ikke er populær. Den har ikke nu den almindelige Stemning for sig. Den er vel ikke bleven afskaffet noget Sted, hvor den er indført — det forbyde mange Forhold — men man kan ikke være i Tvivl om, at Stemningen i det hele ikke er den gunstig og det af mange Grunde, som jeg ikke nu skal komme nærmere ind paa. Var det saa ikke fornuftigt at vente, indtil Strømmen en Gang havde vendt sig, og indtil man kunde gaa ud fra, at Samfundet, der nu er saa gennemsyret af politiske og sociale Modsætninger, var faldet noget mere til Ro, saa at Kaldelsen af Nævninger overhovedet ikke vilde blive paavirket af politiske Hensyn? Det gjorde mig ondt, at den højtærede Justitsminister ved Forelæggelsen af Lovforslaget saa bestemt tog Afstand fra den Tanke at vente ogsaa med Nævningeinstitutionen og indskrænke Reformen til alt det øvrige, som jeg indrømmer er, om ikke det bedste, saa dog det næstbedste. Det gjorde mig ondt, fordi jeg deri ser en Vanskelighed, som det kan blive svært at komme over. Men jeg ved ikke, om denne ubetingede Udtalelse af den højtærede Justitsminister gjaldt en hvilken som helst Afvigelse fra Nævningeinstitutionen, om den ogsaa gjaldt en anden Form for Lægdommeres Medvirken i Straffesager, som jeg ikke just anser for det bedste, men som hos mange har megen Sympati, nemlig Meddomsmænd. Det er en meget mere beskedent Form for læge Dommeres Medvirken, den fremtræder ikke saa pompøst, ikke med den Fordringsfuldhed, kan jeg gerne sige, som Nævningeinstitutionen. Den virker maaske heller ikke saa kraftigt som Nævningeinstitutionen, men det er dog en Form, som man subsidiært, kan jeg sige, maatte kunne finde sig i som et Udtryk for den rigtige Tanke, at læge Dommere over-